

Morska velikana obiskala Tržaški zaliv

Besedilo in foto: Tilen Genov

Raziskovalci društva Morigenos smo imeli v začetku novembra 2020 priložnost opazovati dva brazdasta kita (*Balaenoptera physalus*), zahvaljujoč enemu od slovenskih ribičev, ki ju je prvi opazil. Brazdasti kit je druga največja žival na svetu – največja je sinji kit (*Balaenoptera musculus*) – in je edini stalno prisotni vosati kit v Sredozemlju. V severnem Jadranu ga zabeležimo v povprečju na vsakih nekaj let, v Tržaškem zalivu in slovenskih vodah pa smo ga nazadnje zabeležili leta 2011. V letu 2003 je bilo pred Piranom najdeno truplo poginule samice, njeno okostje pa je razstavljeno v Prirodoslovnem muzeju Slovenije, kjer so jo poimenovali Leonora.

Brazdasti kiti na severni polobli zrastejo do 22,5 m in tehtajo do 50 ton, njihovi vrstniki na južni polobli pa celo do 26 m in 80 ton. Prehranjujejo se predvsem z majhnimi rakci, imenovanimi kril, ter z nekaterimi majhnimi ribami. Brazdasti kit je na *Rdečem seznamu* opredeljen kot ranljiva vrsta, vendar trenutno poteka ponovna ocena statusa njegove ogroženosti (in ogroženosti drugih vrst kitov ter delfinov) v Sredozemlju. Nova ocena sicer še ni zaključena, a glede na številčnost vrste v Sredozemlju kaže, da bo sredozemska populacija brazdastega kita opredeljena kot ogrožena. Glavne grožnje tej vrsti globalno, kot tudi v Sredozemlju, so naleti hitrih ladij, podvodni hrup, kemično onesnaženje in vpliv mikroplastike.

Oba kita smo fotografirali in pridobili zračne posnetke obeh živali. Na podlagi fotografij hrbtnih plavuti in drugih delov telesa bomo lahko v sodelovanju s kolegi iz tujine ugotavljali, ali sta kita že bila identificirana drugod, zračni posnetki pa bodo omogočili ugotavljanje njunega telesnega stanja. Po prvih posvetovanjih s kolegi iz tujine ni videti, da bi kita že bila fotoidentificirana drugod. Po prvih pregledih posnetkov sta videti nekoliko suha za ta del leta, saj se ta vrsta poleti intenzivno prehranjuje v pripravah na zimo, ko se prehranjujejo redkeje. Kljub temu pa njuno telesno stanje ni ravno zaskrbljujoče.

V društvu Morigenos smo zelo veseli odličnega sodelovanja z lokalnimi ribiči, saj brez njih ne bi mogli zbrati zgoraj omenjenih podatkov. V društvu pozivamo vse, ki ste na morju, da nam v primeru opažanj kitov ali delfinov to čim prej sporočite na telefonsko številko 031 77 10 77, saj nam s tem pomagata zbirati pomembne informacije o gibanju in zdravstvenem stanju teh živali. Obenem prosimo lastnike plovil, da se kitom in delfinom ne približujejo na manj kot 200 m in s tem zmanjšajo morebitni negativni vpliv nanje. Gre namreč za živali, ki so pri komunikaciji s svojimi vrstniki in orientiranju v prostoru neposredno odvisne od zvoka, zato lahko

hrup tovrstne procese onemogoči in povzroča stres. To je še posebej pomembno pri tovrstnih nevsakdanjih opažanjih kitov, saj ne vemo, zakaj so se živali pojavile pri nas in ali je z njimi vse v redu, zato je dobro, da zmanjšamo vsakršen morebitni negativni vpliv nanje. ☘